

Motion till riksdagen

1987/88:K814

av Göran Allmér (m)

om en krigsmedalj till svenska sjömän

Många svenskar tjänstgjorde under andra världskriget på fartyg både innanför och utanför den tyska spärren av Skagerrak. Sjöfarten under dessa år kan uppdelas i skeendet före och efter den tyska spärren av Skagerrak den 9 april 1940. Väster om spärren, utan möjlighet att komma hem, befann sig ca 7 000 sjömän. Drygt 1 000 av dessa omkom.

Innanför spärren seglade bl. a. på den farliga malmfarten på Tyskland/Holland ca 3 000 sjömän.

De svenska sjömän som tjänstgjorde till sjöss under kriget arbetade under tidvis pressande och farofyllda förhållanden. Detta visar ej minst uppgifterna om antalet sjömän som omkom under tjänstgöring. Riket befann sig under kriget i ett utsatt läge men ingen yrkesgrupp var så utsatt som sjömännen eller kan sägas ha utfört en mer betydelsefull insats för landet.

Staten bör uppmärksamma denna insats för landet, lämpligen, genom utdelandet av en minnesmedalj. Denna lösning hade i ett tidigare ärende (kommunikationsdepartementet ärende V 849/82) föreslagits av såväl sjöfartsverket som konst- och programrådet för postverkets frimärksutgivning. En medalj skulle även ansluta till utländska paralleller.

Således väcktes redan 1929 i danska riksdagen ett förslag om inrättande av ett "Erindringstegn", som skulle tilldelas alla då levande danska sjömän, som seglade i danska fartyg från den 1 augusti 1914 till krigets slut 1918. Så sent som 1985 instiftade den sovjetryska regeringen ännu en minnesmedalj över andra världskriget, dvs. 40 år efter krigsslutet (jfr motioner till riksdagen 1985/86: Fö314 och 1986/87: Fö304).

Av aktuellare intresse är måhända, att den norska regeringen i början av 1980-talet beslöt återuppta utdelningen av "Krigsmedaljen" och "Deltagermedaljen" till sjömän som varit påmönstrade fartyg i norska handelsflottan och/eller den kungl. norska marinen, men vilka enligt tidigare riktlinjer från krigsåren varit uteslutna från att erhålla dessa utmärkelser. Bl. a. ett stort antal svenska sjömän kunde efter ansökan i efterhand förlänas dessa norska medaljer. Att då deras kolleger, som i stället tjänstgjort i hemlandets fartyg, nu skulle förbliva lottlösa kan förefalla orättvist.

I dag finnes icke någon utmärkelse att kunna utdelas till de svenska sjömän som tjänstgjorde under kriget och som därvid icke utförde eller deltog i handlingar, varigenom de ådalagt synnerligt mod eller liknande (jfr motion 1978/79:1552). I det äldre medaljbeståndet finnes endast Fredrikshamns/

Svensksunds-medaljen från 1790, som har ett maritimt motiv på åtsidan. Detta blir emellertid en sak för Kungl. Maj:ts Orden, som bör administrera den föreslagna deltagarmedaljen i samarbete med sjöfartsverket. Liksom de norska medaljerna bör den förlänas på vederbörandes egen ansökan, helst samtliga vid ett och samma tillfälle.

Mot. 1987/88
K814

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs
att riksdagen hos regeringen begär förslag om instiftande av en
medalj för svenska sjömäns insatser under andra världskriget.

Stockholm den 26 januari 1988

Göran Allmér (m)